

den i forslaget § 15 omhandlede adgang for regeringen til at udskrive valg først benyttes, efter at statsministeren har fremstillet sig for rigsdagen.

Det er i stk. 3 pålagt statsministeren at foranledige nyvalg afholdt inden valgperiodens udløb, således at reglen i stk. 4 om mandaternes fortsatte beståen efter valgperiodens udløb kun får betydning i ganske ekstraordinære situationer.

Da nyvalg i Grønland ofte først kan afholdes på et senere tidspunkt end i den øvrige del af riget, har man ment det rigtigt i stk. 5 af foreslå, at der ved lov kan gives særlige regler for de grønlandske rigsdagsmandaters ikrafttræden og ophør.

Da det også kan blive nødvendigt at udsætte afholdelse af valg på Færøerne, omfatter den foreslåede bestemmelse tillige de færøske rigsdagsmandater.

Bestemmelserne i stk. 6 og 7 svarer til bestemmelserne i den gældende grundlovs §§ 57, stk. 1, og 54 med enkelte redaktionelle ændringer.

Til § 33.

Paragraffen svarer til den nugældende grundlovs § 53. Man har tilføjet, at rigsdagen også afgør spørgsmålet om et medlems tab af valgbarhed.

Til § 34.

Paragraffen svarer med enkelte sproglige ændringer til den gældende grundlovs § 42.

Til §§ 35 og 36.

Disse paragraffer er nye.

Efter den gældende grundlov sammenkaldes rigsdagen normalt af Kongen. Kommissionen har ment, at dette vanskeligt kan forenes med rigsdagens stilling som det centrale demokratiske statsorgan. Det foreslås derfor, at rigsdagen som hovedregel skal træde sammen uden forudgående indkaldelse.

I overensstemmelse hermed har der i kommissionen været enighed om at forlade begrebet „rigsdagssamling“ og dermed sondringen mellem ordentlige og overordentlige samlinger. I stedet indføres en deling af rigsdagsarbejdet i årlige perioder. Hertil knytter sig reglen i § 36, stk. 2 om, at rigsdagen sammentræder uden forudgående indkaldelse ved rigsdagsårets begyndelse den første tirsdag i oktober.

Til § 37.

Paragraffen svarer til den gældende grundlovs § 41. I 1. pkt. er foretaget en sproglig tydeliggørelse. 2. pkt. er ændret under hensyn til, at det efter forslaget regler iøvrigt kun undtagelsesvis er Kongen, der sammenkalder rigsdagen.

Til § 38.

Denne paragraf må ses i sammenhæng med forslaget § 45, hvorefter forslag til finanslov ikke længere kræves fremsat straks efter, at rigsdagen er sat. Den politiske debat, der hidtil har været knyttet til første behandling af finansloven, vil herefter finde sted på grundlag af en redegørelse fra statsministeren.

Til § 39.

Man har ment det rigtigst, at den folkevalgte forsamling selv træffer bestemmelse om ansættelse af møder. Dette anses i øvrigt også for bedst stemmende med moderne demokratiske principper. Der gives endelig et mindretal på to femtedele af rigsdagens medlemmer ret til at forlange rigsdagen indkaldt til møde.

Til § 40.

Bortset fra en enkelt redaktionel ændring svarer paragraffen til den gældende grundlovs § 58.

Til § 41.

Paragraffens stk. 1 og 2 svarer til henholdsvis § 43 og § 51 i den gældende grundlov.

I stk. 3 grundlovfæstes det princip, at alle forslag, der ikke ved rigsdagsårets udløb er endeligt vedtaget, er bortfaldet. Dette er i overensstemmelse med gældende praksis.

Til § 42.

Som udgangspunkt for overvejelserne om folkeafstemning har foreligget et memorandum udarbejdet af professor Alf Ross (bilag 10), samt en i Sverige udgivet betænkning med titlen „Allmän folkomröstning“ (Statens offentliga utredningar 1952, nr. 7).

Regler om folkeafstemninger tilsigter i første række at sikre mod, at en regering, navnlig når denne hviler på et rent flertal i rigsdagen, søger at gennemføre nye vidtrækkende love, om hvilke man ikke har sikkerhed for, at de har et flertal i befolkningen bag sig. Muligheden for folkeafstemning vil tillige kunne bevirke, at der i rigs-